

WERELDOPROEP VOOR EEN NIEUWE MOBILISATIE VOOR EN MET KINDEREN

*“De mensheid moet aan het kind
het beste geven waar het over beschikt”*

Eglantine Jebb Verklaring van Genève, 1924

1. Naar aanleiding van de 20ste verjaardag van de goedkeuring door de Algemene Vergadering van de UNO van het I.V.R.K., lanceren wij, ondertekenaars van dit document¹, met aandrang deze OPROEP voor een nieuwe mobilisatie ten voordele van het kind².
2. Het I.V.R.K. duidde een historisch moment: er ontwikkelde zich een nieuwe visie op het kind³. Sinds de goedkeuring en ratificatie van dit Verdrag door bijna alle landen ter wereld, moeten kinderen beschouwd worden als personen ten volle, als waarachtige rechtssubjecten en als dragers van onvervreemdbare mensenrechten zonder enige vorm van discriminatie. Terzelfdertijd, omdat het gaat over kwetsbare wezens in volle groei, moeten ze ook beschermd worden.
3. In overeenstemming met de overtuiging van organisaties, experts en de ondertekenaars van deze oproep, werd er heel wat vooruitgang geboekt wat betreft de vertaling van de normen van het I.V.R.K. in nationale wetgeving en politieke praktijken.
4. Jammer genoeg worden de aangegane engagementen nog lang niet overal gerespecteerd. Men kijkt nog al te sterk naar kinderen als objecten van hulpverlening of als bestemmelingen van enkele rechten die hen als een aalmoes zijn toegewezen. Te veel kinderen in de wereld leven in een rechteloze situatie, afgesneden van de meest fundamentele rechten.
5. Kindsoldaten, kindarbeiders in onaanvaardbare en gevaarlijke omstandigheden, misbruikte kinderen, verkrachte kinderen, kinderen als object van alle vormen van geweld, kinderen eindeloos op de vlucht voor oorlogsgeweld met of zonder familie, hongersnood, voedseltekorten, natuurrampen, verlaten en door iedereen verstoten kinderen gedwongen tot

¹ Het Bureau International de l'Enfance (Bice) is initiatiefnemer van dit document. Bice werd opgericht in 1948 en heeft actief deelgenomen aan het uitwerken van het I.V.R.K. in de jaren 80 in nauwe samenwerking met het Comité van de Rechten van het Kind in Genève.

² Deze oproep wordt vervolledigd met een uitvoerig referentiedocument: www.bice.org

³ Een kind, volgens artikel 1 van het I.V.R.K. is: 'Ieder menselijk wezen onder de leeftijd van 18 jaar.'

leven op straat, ‘heksen’kinderen, kinderen zonder opvoeding, zonder vaderland, zonder papieren....

6. Kinderen worden nog kwetsbaarder door het uit mekaar vallende gezin, massale urbanisatie, ecologische verarming, mondialisering die de ongelijkheid vergroot. De actuele wereldwijde economische crisis bedreigt in toenemende mate het leven van miljoenen.

De situatie vraagt om dringende maatregelen.

7. ‘Ontworteling’ tekent het leven van al deze kinderen. Er is de vaak brutale, fysieke ontworteling van het land of de plaats waar ze zouden moeten tot ontwikkeling komen. Er is ook de meer intieme, meer diepgaande psycho-sociale ontworteling tengevolge van een liefdeloos bestaan, onbeluisterd gemarginaliseerd aan de rand van een gezin of samenleving, ontkoppeld van het erfgoed van een levende menselijke gemeenschap, haar cultuur en geschiedenis. Deze ontwortelde kinderen missen noodzakelijke menselijke levensruimte en de mogelijkheid om evenwichtig tot ontwikkeling te komen in een respectvolle en warm dragende omgeving.

8. Deze ontworteling daagt ons ernstig uit.. ze moet beter begrepen en onderzocht worden in haar oorzaken en ernstige gevolgen voor de levende en toekomstige mensheid.

9. Deze situaties zijn niet uitzonderlijk, noch beperkt tot een of ander land: miljoenen kinderen in de wereld beleven dit dramatisch verlies aan verbondenheid en herkenning met als onvermijdelijk gevolg een leven zonder rechten.

10. Wij stellen een vernieuwde aanpak voor die zowel rekening houdt met de meest fundamentele behoeften van het kind, als met zijn recht op integrale ontwikkeling waar ook het spirituele deel van uit maakt.

11. Ondanks deze sombere realiteit van ontwordelde kinderen worden we vaak getroffen door het feit dat een aantal van deze kinderen beschikken over een enorme levenskracht, weerbaarheid en veerkracht om ondanks de ware moeilijkheden waarin ze leven toch een goed leven te veroveren. Wij noemen dit vermogen: doorgroeikracht. Deze doorgroeikracht maakt het ook mogelijk voor hun rechten op te komen met als gevolg verhoogde kansen om hun rechten gerespecteerd te zien.

12. Diverse factoren dragen bij aan de volle ontwikkeling van deze doorgroeikracht:
Onvoorwaardelijke bindingen in een gezin en in de samenleving die als dusdanig ervaren worden door het kind.
Een kwalitatieve opvoeding zowel thuis, als op school als in de samenleving.
Het behoren tot een draagkrachtig gezin
Waarachtige solidariteit zowel in het gezin als in de samenleving. Dit opent het kind voor edelmoedigheid en hoop altijd steun te kunnen vinden in moeilijke tijden.

13. Het respect en de waardering voor een eigen cultuur levert ook de noodzakelijke verankering voor de ontwikkeling van een eigen structuur met positieve openingen naar andere culturen. Zo krijgt het leven zin. De religieuze dimensie van het leven moet verder bewaard en ontwikkeld kunnen worden in alle respect voor de vrijheid van het kind. Deze dimensie is een diepe levensbron voor gans het leven.

14. Participatie en verantwoordelijkheid van kinderen moet aangemoedigd worden in samenhang met plichtsbefef en solidariteit. Zo worden het protagonisten t.a.v. het eigen leven, oefenen invloed uit en veranderen op een efficiënte manier het gedrag van volwassenen. Het zijn de beste' kinderrechtenambassadeurs bij het leeftijdsgenoten.

15. Deze benadering verbindt het kind met de promotie en verdediging van de eigen rechten. Ze scoort resultaten daar waar wij ze mogelijk gemaakt hebben.

16. Die nieuwe benadering van het kind daagt ons bij voorkeur uit tot mobilisering rond volgende punten⁴:

-Strijden tegen alle vormen van geweld tegen kinderen: extreme armoede, oorlogsgeweld, geweld op school, in de arbeid, op internet of in het gezin.

-Een degelijke opvoeding voor alle kinderen met als gevolg dat ze kunnen ontsnappen aan de cirkel van honger en uitsluiting. In het bijzonder hechten wij veel aandacht aan 'zorgleerkrachten' en 'leerkracht-bemiddelaars' die in staat zijn kinderen te helpen in moeilijke omstandigheden, hen nieuwe basiswaarden bij te brengen, de kinderen te stimuleren in hun doorgroeikracht en daardoor op een efficiënte wijze vroegtijdige schooluitval te bestrijden.

-Opvoedingsondersteuning aan gebroken gezinnen met veel aandacht voor éénoudergezinnen, het stimuleren van een degelijk opvoedingsklimaat en het versterken van de educatieve competenties bij de ouders.

-Het verbeteren van het jeugdrecht en een betere hulpverlening aan jongeren in conflict met de wet. Tegenover de verharding van het jeugdrecht in vele landen, herhalen wij dat het jeugdrecht in eerste instantie gericht moet zijn op hun opvoeding en reïntegratie in de samenleving.

17. Zowel de internationale mensenrechtenverdragen als in het bijzonder het Internationale Verdrag van de Rechten van het Kind moeten effectief en dringend in de praktijk worden omgezet.

18. Wij die dit document ondertekend hebben, vragen onmiddellijk aan de betrokken Staten:

a. Het I.V.R.K. te ratificeren in zoverre dat dit nog niet gebeurd zou zijn, alsook het facultatieve Protocol tegen kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie goed te keuren, net zoals het facultatieve Protocol ter bescherming van kinderen in oorlogssituaties; hun bedenkingen op te geven en verder te gaan met de harmonisatie van hun wetgeving in overeenstemming met deze Conventies.

b. De ondertekende engagementen te honoreren met veel aandacht voor beleidsmaatregelen ten voordelen van kinderen en hun gezinnen wat ook de toewijzing van voldoende middelen veronderstelt en de politiek wil dit ononderbroken waar te maken.

c. Brede samenwerking met het Kinderrechtencomité en alle instanties die in het kader van de UNO verantwoordelijk zijn voor de opvolging van de rechten van de mens. Goede samenwerking is ook nodig met de onafhankelijke kinderrechteninstellingen en de gespecialiseerde O.N.G.'s met als doel kinderen ten volle te laten genieten van hun rechten.

⁴ Het referentiedocument verwijst naar 10 gebieden.

19. Wij roepen de internationale gemeenschap in zijn totaliteit op, om:

- a. Te zorgen voor een goede monitoring van, controle op en evaluatie van het I.V.R.K. Het Comité van de Rechten van het Kind, net zoals de bijzondere proceduremaatregelen in het kader van de UNO met als doel mensenrechten te bevorderen en te verdedigen moeten voldoende middelen krijgen om behoorlijk te werken.
- b. Een nieuwe vorm van beleid ontwikkelen t.a.v. wereldvraagstukken met als doel alle vraagstukken die een transnationaal karakter hebben en het leven van kinderen raken, aan te pakken (migratie, kinderhandel, pornografische netwerken, organenhandel...
- c. Mensenrechten moeten sterker aan bod komen in de internationale samenwerking.
- d. Krachtig eisen dat de Staten trouw blijven aan hun engagement 0,7% van hun BNP te besteden aan ontwikkelingssamenwerking.
- e. Voorrang voor een rechtvaardige productie, distributie en commercialisering van goederen met als doel een basisinkomen te garanderen aan gezinnen op basis van waardig werk.

20. Wij roepen de media op, om:

- a. Te komen tot een waardige en respectvolle beeldvorming t.a.v. kinderen en jongeren door hun ethische en deontologische codes te toetsen aan het I.V.R.K..
- b. De waarde van culturele diversiteit te beklemtonen en de dialoog tussen personen, generaties en gemeenschappen te bevorderen.
- c. Bij te dragen aan de verspreiding van een kinderrechtencultuur door mediamensen te vormen en meer kindvriendelijke publicaties te maken i.f.v. hun groei en ontwikkeling.

Wij roepen de morele en religieuze autoriteiten op, om:

- a. Overall waar ze actief zijn de waardigheid en de rechten van kinderen te verdedigen.
- b. In samenwerking met de jongeren bij te dragen aan een interculturele en interreligieuze dialoog om breuken te voorkomen. Zowel de onderlinge verschillen als de fundamentele gelijkwaardigheid van de jongeren moeten erkend worden.
- c. Waardeneducatie is van het grootste belang gericht op menswaardigheid en spirituele ontwikkeling.
- d. De waarde van ieder mens te beklemtonen door uit te leggen welke sterke band er bestaat tussen hun ethische religieuze boodschappen en de mensenrechten.

Wij roepen de organisaties van de burgermaatschappij op, om:

- a. Het IVRK, zowel in zijn principes als inhoudelijke uitwerking bekend te maken door te werken aan de verdere uitbouw van een echte kinderrechtencultuur.

- b. Onderlinge netwerking te versterken, hun acties beter en efficiënter te coördineren, goede praktijkvoorbeelden uit te wisselen en samen te werken als drukingsgroep t.a.v. de overheden met als doel te komen tot een beter kindvriendelijk beleid op basis van het I.V.R.K.
- c. Er voor te waken dat hun initiatieven op een participatieve wijze zijn opgebouwd met de kinderen. Kinderen moeten aandachtig beluisterd worden. Hun behoeften moeten centraal staan. De participatie van kinderen in het sociale en publieke leven moet vergroot worden.
- d. Jaarlijks moet er een rapport gepubliceerd worden over de rechten van kinderen in de wereld met voorstelling en beschrijving zowel van de meest opvallende vooruitgang als van de zwaarste overtredingen.
- e. Te waken over het respect voor en de waardigheid van kinderen. Overal waar ze actief zijn moeten de rechten van kinderen aan bod komen.

Wij roepen alle mannen en vrouwen van goede wil op, om:

- a. Actief er voor te zorgen dat ieder kind afzonderlijk en alle kinderen samen kunnen ontwikkelen in voorwaarden waarin hun rechten en waardigheid gerespecteerd worden.
 - b. Het voorbeeld te geven en solidair te leven met als gevolg dat ieder kind altruïstische en milde levensvormen ontmoet waardoor het kan bijdragen aan de uitbouw van een gemeenschappelijk goed.
 - c. Eisen dat de overheden hun plichten nakomen ten voordele van het gezin en kinderen en dat zij ononderbroken hun beleid op dit vlak bijpassen en verbeteren.
24. Het kind, ieder kind, is een geschenk aan de mensheid, een geschenk dat historische gebonden is en nieuwe mogelijkheden opent. Ieder kind verwekt verwondering en verbazing en moet zich op zijn beurt kunnen verwonderen en verbazen over de wereld die wij het toevertrouwen.

Wil deze wereld haar menselijk gelaat behouden, dan moeten wij het kind respecteren, ons op dezelfde hoogte van het kind plaatsen.

‘Gij zegt: ‘Het is vermoeiend zich met kinderen bezig te houden. Ge hebt gelijk. Gij voegt er aan toe: omdat wij ons moeten verplaatsten op hun niveau. Wij moeten ons bukken, buigen, plooiën, verkleinen.

Daarin vergist ge u. Dat allemaal is niet het meest vermoeiende, maar wel het feit verplicht te worden ons op te richten, ons te rekken, te strekken, op de toppen van onze tenen te moeten staan om hun gevoelens te kunnen peilen, om hen niet te kwetsen.’⁵

Januzs Korczak⁶

Geneve, Juni 2009

www.bice.org – www.biceinternational.org

⁵ Proloog ‘Quand je redeviendrais petit’, Association Française Janus Korczak (AFJK), herziene vertaling in 2007.

⁶ Januzs Korczak (1878-1942), wereldbekend Pools psychiater, schrijver, pedagoog, pionier en verdediger van kinderrechten. Januzs Korczak stief als directeur van een Joods weeshuis in Warschau samen met de kinderen die hij weigerde te verlaten in Treblinka.